

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhiepiscopale, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Proiectul de lege

despre școalele populare și naționalitățile.

De Dr. E. B.

(Fine).

Sunt mulți, cari în contra acestor vederi, perhoreșchează orice concilianță față de naționalități, fiindcă acestea, prin aceea că nu vreau să se maghiarizeze, s'au dovedit a fi dușmănoase statului și națiunii maghiare, deci au să fie sdrobite cu orice mijloace.

Ceice propun astfel de luptă pe moarte și viață nu știu ce fac. Nu se gândesc la faptul, că naționalitățile formează parte din corpul națiunii noastre, și dacă le schilăvim pe ele, schilăvim o parte din corpul nostru propriu. Iar atunci, când masele mari, pacinice și indulgente, ale naționalităților, le confundăm cu singuraticii exaltați și le punem sub o căciulă, prezentându-le ca dușmănoase statului, facem serviciul cel mai rău posibil patriei. Vai de biata noastră patrie, dacă într'adevăr așa ar fi, și dușmanii noștri externi ar putea conta la acest fapt. De altcum trebuie să observ, că dacă ar fi vorba de sdrobirea naționalităților, nu e de ajuns înfrânarea școalelor populare, ci trebuie nimicită orice influență a autorităților bisericești, trebuie maghiarizate toate institutele de învățământ, iar cu suspendarea libertății de presă, ziarele naționaliste ar trebui sistate, și mai multe alte măsuri ar trebui să fie luate, ceea ce ar fi cu puțință numai pe lângă modificarea constituțiunii, iar aceasta ar însemna, să arunci, deodată cu apa de baie, și copilul în stradă.

Ce privește în special pe cei de limbă română, cu toate că acum ei sunt conducătorii în luptele naționaliste, și odiul luptei cade mai ales asupra lor, pe baza unei lungi și temeinice studieri pot să afirm, că nici între dâșii nu se află fana-

tici naționali, cari n'ar recunoaște, că neamul lor e avizat la sprijinul națiunii maghiare și cari n'ar dori o cooperare pacinică a acestor două popoare, avizate unul la sprijinul celui-alalt.

Politicieni români cu gură mare au recunoscut în fața scriitorului acestor șire, că scopul final al luptelor lor îl formează tocmai o astfel de aplanare, și pedecă sunt astăzi atacurile și suspiciunile pe cari sunt dator să le sufere dela elementele extreme din tabăra contrară în această luptă de apărare.

Oricum am judeca asupra acestui punct de mănecare, știind că nici dracul nu e tocmai așa de negru cum ni-se zugrăvește, cred că dacă guvernul, partidele și mai ales presa maghiară s'ar pune pe un punct de vedere mai echitabil și mai conciliant în aprecierea și manipularea chestiilor naționale, si-lindu-se a pune stavilă șovinismului: chestia maghiară ar merge mai bine înainte, și chiar dacă nu s'ar desarma pe calea aceasta extremii naționaliști, s'ar liniști și s'ar câștiga păturile largi ale naționalităților, și cu aceasta s'ar restrânge terenul agitațiunilor. În privința aceasta ne oferă exemplu vrednic de imitat prezidentul dietei, care fără a ținea cont de capriciile partidelor, îndrumă la ordine nu numai pe naționaliști, ci condus de o iubire de dreptate neclintită și de o imparțialitate impunătoare, chiar și pe acei grozavi ai casei, a căror activitate legislativă e eshaustată cu insultele adresate naționalităților, și cari silesc pe colegii lor naționaliști, prin întreruperi cari nu se potrivesc nici în crâșme, la excese de asemenea natură.

Ar fi conștient să se dea mai mare atențiune acestor Români, cari atât prin faptul că sunt mai mulți la număr, cât și în urma poziției lor internaționale, au o greutate politică mult mai însemnată decât ce-

lelalte popoare. Dacă i-am câștiga, ne-am putea aștepta la un câștig politic extraordinar de mare, iar dacă îi înstrăinăm, se pot naște primejdii necalculabile. Cu un popor atât de compact, conștient și pasionat nu se poate glumi, ci ori trebuie câștigat, ori trebuie nimicit detot. Asupra ursului să nu se puste cu alice, pentru că fiecare vânător știe, ce e un urs vulnerat. Dacă nu se poate să fie culcat la pământ, să i-se dea mai bine pace!

O astfel de pușcare cu alice se cuprinde și în proiectul din întrebare, care nu e acomodat, nici să sdrobească naționalitățile, nici să le câștige, ci în mod curios vatămă mai ales pe acei factori, cari sunt chemați în urma misiunii și a poziției lor, să dea pept cu agitația care împiedică aplanarea și să apere ordinea legală de drept, și sunt și aplicați să o facă aceasta, și tocmai de aceea, nu mă pot împăca deloc cu rezolvarea contemplată în acest proiect. Consecvențele politice acum expuse ale proiectului reclamă deci cea mai mare luare aminte a bărbaților de stat „nequid res publica detrimenti caperet”.

În fruntea instrucției noastre publice se află un bărbat mare, pe care vasele sale cunoștințe, experiențele și nepreocuparea care caracterizează pe oamenii mari, îl predestinează în mod special să precumpănească cu calmitate înaltele puncte de vedere acum accentuate, și pe care nu-l împiedică în nobila sa ambițiune nici un fel de considerațiune laterală, cu atât mai puțin îl poate împiedeca, ori gena, la efectuarea unui lucru corect, vanitatea personală, ori apoi ținerea cu tărie la cuvântul odată exprimat. Sapienți est consilium mutare in melius.

Dacă alta nu, apoi aceea la tot cazul e de așteptat, ca plângerile ridicate din mai multe părți competente să fie examinate, și amănuntele proiectului în parte discutat

să fie supuse unei noi aprecieri. Iar după ce orice nouă precumpănire reclamă timp, pare a fi inevitabilă în prima linie amânarea debaterii publice a proiectului, și de altcum nu prea urgent, pe vreme scurtă. Din aceasta nu se naște pierdere pentru nime, mai puțin pentru binele public, de altă parte însă e mai corect și mai ușor să se facă schimbări în proiect decât în legea gata, care dacă se va dovedi că e greșită în concepție, vătămătoare în efect, și nesigură în executarea ei: va aduce pagubă pe seama unui interes eminent al statului maghiar. La tot cazul trebuie bine precumpănit, dacă e conștient să se agite naționalitățile de dragul unei reforme de valoare dubioasă, să se înstrăineze și mai tare, înmulțind numărul inamicilor noștri și cu de aceea, pe cari interesul lor de viață îi avizează să fie amicii noștri și cari chemați sunt să lupte cu noi împreună în luptele mari purtate pentru dobândirea independenței noastre politice și economice.

Budapesta, în Martie 1907.

Procesul nostru de presă.

Sibiu, 10 Aprilie n.

Eri, Marți, a fost înmănat redactorului nostru, dlui T. V. Păcășian, actul de acuzare în procesul de presă intentat ziarului „Telegraful Român” pentru articolul „Agitatorii”, apărut în numărul 133 din anul trecut și scris de un colaborator extern al ziarului nostru.

Sunt încredinate următoarele pasaje din articolul numit:

„...Astfel de păzitori ai turmelor și de oratori sunt pentru noi, Românii, așa numiții „agitatori”, amintiți de contele Andrassy, conducătorii poporului nostru întru apărarea drepturilor de a fi și a rămânea cu legea, limba și moșia lui strămoșască, așa precum l-a lăsat Dumnezeu.

Noi nu atacăm bunul nimănui, ci numai ne apărăm bunul nostru, iar la a-

FOIȘOARĂ.

Din obiceiurile poporului român.

De Constantin Oancea
paroh ort. rom.

În anul școlar 1902/3 fiind numit din partea Venerabilului Consistor arhiepiscopalean învățător în tractul Clojului, în comuna Bedecin, frumoasă suprinde mi-au făcut numele de familii de origine veche românească, ca: Pecca, Toșa, Illea, Nossă etc., apoi tipul curat roman. De asemenea și limba a păstrat intacte unele forme vechi. De ex. Bedecenii și cei din jur zic: eu nu pot a lare, (eu nu pot a spăla lan = spăl, lavo, lavare), eu nu pot a face lucrul cutare (eu nu pot face cutare lucrul) eu nu pot a mergere (eu nu pot merge) etc. Va să zică s'a păstrat infinițivul în forma sa originală, care formă în alte locuri numai în cântece sau colinde vechi s'a mai păstrat.

Șezătoarea o numesc Bedecenii și cei din jur „Habă”. Derivarea acestui cuvânt m dedus-o dela elinul „Hebe”-zăul tinerimii, fiul lui Hera, la romani „Hebe”-Iuventas, zăul tinerimii. E deci evidentă originea Habei greco-romană și se vede a

fi fost folosit cuvântul acesta aproape în tot locul locuit de Români, căci și acum se aude în întreg Ardealul ocara de glumă: „Dute în Hoabă, luate-ar Hoaba” — însă fără a avea înțelesul de șezătoare, ci se folosește numai ca cuvânt de sine stătător și fără înțeles. Un alt cuvânt ce se folosește la Bedeceni și cei din jur e cuvântul — toi, toire = a striga, a chiui, toitor = strigător, chiuiitor la nuntă, la joc etc. Acest cuvânt e de origine veche românească. Știm, că Romanii numiau pe vechii Germani „teutones” dela strigătele și larma cu care intrau ei în război.

Un obicei există în Bedecin și jur de a se fura fetele din Habă, (șezătoare) se înțelege totdeauna cu învoire comună, după ce apoi urmează de regulă cununia religioasă.

Se pare că zăul Hebe-Iuventas și azi supraveghează acest ținut, de oarece nici o fată dela 14 ani în sus nu ar rămânea nerumenită în Dumineci și sărbători, încât nicăiri ca aici nu se nimerește mai potrivit zicala poporului:

Potică fi sănătoasă
Multe fete faci frumoase
Tu potică să trăiești
Multe fete rumenești”.

Un obicei frumos au Bedecenii când merg la biserică, căci întâlnindu-se unul cu altul își dau totdeauna mâna zicând: „Dzeu să ierte”. De asemenea și după ce se așează la loc în biserică mai întâiu dă nou sositul mâna cu cel ce se află în dreapta și în stânga lui (măcar de-ar fi chiar și în dușmănie, dacă-i lângă el dau mâna unul cu altul) zicând încet „Dzeu să ierte”.

Biserica e micuță, dar foarte veche și frumoasă. E zidită în stil gotic și după stil și asemănare se crede a fi zidită dintr'un timp cu bisericile acum reformate din Bánffy-Hunyad (Huedin), Mănăsturulung. și Valcăul-ung.

Biserica e spriginită de contraforturi, iar la partea stângă de oătră altar la exterior să află o ridicătură de zid împreunată cu altarul, care din punct de vedere al simetriei sau al pozițiunii nu are înțeles, și eu cred că cineva a fost înmormântat aci, sau sunt ascunse poate alte lucruri de pe vremuri de restrite.

Portul Bedecenilor e aproape cu totul unguresc și numai la femei înaintate în vârstă mai vezi la sărbători mari câte o crătință (zaghie, cum fi zic Bedecenii) La bărbați singura deosebire e, că Românii

poartă șinor vânat, iar Ungurii șinor roșu la nădragi. În limbă încă folosesc Bedecenii multe ungurisme, căci deși comuna Bedecin e curat românească, aflându-se în apropiere sate ungurești, cu deosebire în drumul lor spre Huedin (Bánffy-Hunyad), unde au pretura, oamenii trec numai prin sate curat ungurești și aud numai vorbă ungurească. Jocurile sunt aproape toate ungurești. Cu toate acestea își iubesc limba și legea, și la joc i-am auzit adese toind (strigând):

„Pe sub mână și la mână
Căi copilă de română
Că de-ar fi de altă lege
Pe sub mână mea n'ar trece”.

În anii trecuți și-au zidit o școală frumoasă, onoare inteligentului lor preot. (Alex. Sava). Poporul e harnic, dar din cauza hotarului puțin, cei mai mulți luoră în parte la marii proprietari din jur, și vara nu-i aproape nime în sat. Locuitorii acestei comune se ocupă și cu bândășitul și construiesc case de brad (molit), iar femeile toate coasă la un fel de cusături „Kalotaszegi varrótás”, plătindu-le după dărab o jidancă din Crisieu (Körösfő). Fac cusături foarte frumoase, pe cari le fac aproape numai Românele, foarte ieftin plătite de geștări și vându te foarte scump

ceasta suntem îndreptățiți după toate legile dumnezeiești și omenești.

Să nu creadă domnul conte Andrassy, că masele mari ale naționalităților vor lua de bani buni frumoasa declarație făcută în dietă, că „nu vom să le vătămăm limba și să-i despoiem de caracterul lor de naționalitate”, câtă vreme vede și cel mai mărginit, om cum naționalităților nemaghiare li-se impune mereu prin legi învățarea limbei maghiare în măsură tot mai mare, iar limba lor se scoate tot mai mult de pe toate terenele vieții publice de stat și li-se reduce tot mai mult mijloacele de a și-o putea cultiva. Căci nu e lipsă chiar să toci în cap pe cel ce vrei să-l omori, ci e destul numai să-i detragi mâncările și de sigur va muri.

Dar de astfel de moarte nu ne temem, până când poporul nostru va asculta de „agitatorii” săi, cei neplăcuți guvernului. Și noi credem că va și asculta, căci aceștia sunt păstori lui cei buni, cari intră pe ușe la el, după cum zice sfânta scriptură... Iar după străin nu vor merge, ci vor fugi de dânsul, că nu cunosc glasul străinilor.

Așa se va întâmpla, căci patria aceasta este a tuturor popoarelor ce o locuiesc. Toți contribuim cu avere și sânge în măsură egală la susținerea ei, și unde datorințele sunt egale, acolo și drepturile trebuie să fie egale pentru toți și în toate privințele.

În urma promisiunii dlui ministru, că va prizoni cu rigoare implacabilă pe „agitatorii”, poate că mulți dintre apărătorii drepturilor dzești și omenești ale naționalităților nemaghiare vor suferi multe și grele năcazuri, și poate unii din ei din cauza aceasta vor și pieri, cum au pierit și apostolii și atâtea mii de martiri pentru legea lui Cristos, care la pogorârea Duhului Sfânt a sancționat și principiul de naționalitate, de limbă al popoarelor, pentru propagarea mai ușoară a credinței și moralei sale dzești. Dar din suferințele lor hotărât va răsări mai curând ori mai târziu arborele cel frumos al naționalismului pentru toate popoarele din țară...

Atunci pentru ce aceste prigoniri pentru limbă?... Dar *asupritorii* se vor alege numai cu pata pe frunte înaintea istoriei, iar cei *asupriți* continuând lupta pentru dreptate cu bărbăție, vor putea zice oarecând: „Trecut'a umbra legii și darul a venit”.

Procurorul găsește în pasagele acestei *agitatie* și *îndemn la ură în contra Maghiarilor*. Ridică deci acuză, și și-o motivează astfel:

„După ce în expresiunile înscrise naționalitățile nemaghiare din Ungaria și conducătorii lor vin prezentați ca persecutați și *asupriți* pe nedrept, ca unii cari

chiar și în străinătate. N'ar strica să se ocupe și vre-un întreprinzător de ai noștri cu astfel de cusături.

În hotărul comunei se află urme de băi de pe timpul Romanilor, de asemenea și ruinele unei cetăți de unde se vede frumosul șes cu orașul Gilău, cetatea lui Gelu.

Vorbind în general despre locuitorii din jurul Huedinului ei au avut odinioară un port și un dialect la fel cu cel al locuitorilor Munților-Apuseni și s'au început a se deosebi numai de prin secolul al 16-lea încolo. E lucru știut, că populația maghiară în mase nu se află aici de pe vremuri îndepărtate, ci au înpopulat acestea locuri în vremuri de restrînte refugiindu-se dela șes. Așa cu deosebire în secolul al 16-lea, când după lupta dela Mohács, Turcii au ocupat frumosul șes al Ungariei, o parte din locuitorii s'au refugiat înspre văile Carpaților. De ex. locuitorii din Crișeu (Körös-fő) sunt toți veniți din jurul Orășii-mari. Despre locuitorii Huedinului se susține, că ar fi Tătari maghiarizați. Atât Românii, cât și Ungurii din acest ținut sunt oameni robusti și bine dezvoltăți. Căsătorii între olaltă nu leagă, dar trăiesc prietenește și în sate mixte. (Va urma).

trebuie să sufere martiri pentru apărarea drepturilor omenești și cari sunt prigoniti pentru limba lor, și după prezentate sunt astfel naționalitățile nemaghiare față de cea maghiară: ele (expresiunile) sunt acomodate să deștepte ură în cele dintâi față de cea din urmă, prin urmare ridicarea acuzei e motivată”.

Așa crede domnul procuror; pe când cetitorul nu va găsi în pasagele înscrise nici un cuvânt care s'ar referi la națiunea maghiară, pentru că articolul de fapt nu a fost scris la adresa Maghiarilor, ci la adresa ministrului de interne Andrassy, care a amenințat naționalitățile. Iar dlul ministru Andrassy nu e națiunea maghiară, ci e *funcționar public*, ale cărui fapte și cuvinte are drept fiecare să le comenteze și să le critice. Se știe apoi, că martirii nu popoarele i-au făcut și-i fac, ci stăpânirile și stăpânitorii de pe vremuri ai popoarelor, de multeori chiar în contra voinței popoarelor. Scriitorul articolului deci, când a scris articolul care vorbește despre persecuțiuni, asupra și martiri, nu s'a gândit la națiunea maghiară, ci la ministrul care a promis că va prizoni pe conducătorii naționalităților, la funcționarul, ale cărui fapte și cuvinte a fost îndreptățit să le critice. Procesul nostru prin urmare e un proces tras de păr. În contra actului de acuzare de altcum se vor da *excepții* în termenul legal de opt zile.

Conferență preotească în Făgăraș.

— Raport special. — 24 Martie v.

Conferența preotească din Făgăraș, care a fost conchemată încă din 20 Febr. a. c. pe 20 Martie v. — pentru ca disentanții să poată avea timp de pregătire a temelor primite, — a reușit foarte bine, prezentându-se mai bine ca ori și când în număr complet și în hainele cele frumoase și impunătoare preoțești, și luând parte activă toți preoții la discuția temelor din program.

După serviciul divin cu predică și invocarea Duhului Sfânt, dl Nicolae Borzea, președintele conferinței, deschide conferința cu următoarea cuvântare:

„Onorată conferență! Onorați preoți și frați în Cristos! Sub împrejurările grele și critice prin cari trece biserica noastră astăzi, când este atacată în drepturile ei cele mai sfinte, garantate prin legi pozitive, nu putem trece cu vederea, noi, ca păstori sufletești ai turmei lui Cristos și ca slujitori ai acestei biserici, a nu ne îngriji de paralizarea acestor atacuri ca să fie salvată, aducându-ne aminte de datorințele noastre unul fie care, ca păstori adevărați ai turmei cuvântătoare, iară nu năimiți, — căci năimitul vede lupul venind și lasă oile și fuge — căci năimitul este, și nu-i este lui grije de oi. Voiesc să vă vorbesc în câteva cuvinte, de chemarea noastră și de datorința noastră, în biserica noastră națională în timpurile aceste critice prin cari trecem — ca salut la deschiderea conferinței — cu atât mai mult bucurându-ne, că vă văd în număr complet, ca nici odată până acuma.

Chemarea noastră este mare și sfântă — având în vedere două vieți, două lumi. Activitatea noastră nu se măsoară după cantitate, ci după calitatea muncii, precum zice scriitorul Iorga. Munca noastră este perfecționarea sufletelor, că noi suntem doctorii sufletelor, și sufletul nostru se perfecționează, în măsură tot crescândă, cu cât lucrăm mai mult pentru alții, în misiunea noastră. Noi trebuie să dezvoltăm în sufletul credincioșilor bisericii noastre, moralitatea și religiozitatea și să alungăm pornirile rele, combatând viciurile și paralizând scăderile, cari sunt stricăcioase indivizilor și societăților, iar ca să poți face aceasta tu singur trebuie să aibi în proprietatea sufletului tău — aceea ce vorești să dai altuia — să ai cu prisosință, căci numai atunci poți unge cu mir pe cineva, când ai câștigat acel mir și-l ai în proprietatea ta.

Principii înalte religioase-morale să fie focul nostru luminătoriu, cătră care să mergem, ca cătră o știință bine stabilită, fixă, și nici zguduirii elementare, necum presiuni omenești sau corupțiuni — sau

frică sau temere să nu ne poată schimba acea direcțiune. *Busola* conducătoare, să fie învățăturile lui Cristos — care mai bine a pățimit, decât să se abată dela dreptate și adevăr — respingând averile lumii și orice preot, care își pierde din vedere aceste învățături, această busolă, — este ca corabia răstăcită pe mare, ce trece din primejdie în primejdie, în care nici călătorii ce se află pe ea nu mai au încredere de scăpare, precum nici în parohul ce-și pierde rostul chemării sale de paroh, care se lasă dus de interesele de partid, de interese materiale și de frică, nu mai pot avea încredere credincioșii săi.

Nu este chemarea noastră materială, ci de o calitate mai fină — este spirituală, aci zace superioritatea misiunii noastre de preoți — față de alte ocupațiuni — și această chemare o au preoții din toate statele sănătoase. Veți fi cetit cuvântul semnificativ pentru chemarea preoțească, al ministrului de culte și instrucțiune publică din Regatul vecin, subscris de 2 metropoliți și 6 episcopi.

„Cucerirea pării te!”

Mare și grea nenorocire a căzut peste noi, a voit sfântul Dzeu să ne încerce ori să ne pedepsească pentru păcatele noastre și nea dat să vedem, ce părinții noștri nu văzuseră niciodată în țara noastră cea blândă. Să ne plecăm capetele și să primim cu supunere voia lui cea înaltă, dar tot voia lui este să ne facem datoria noastră de creștini. Și aceasta este de a potoli pe cei tulburați, de a împăca pe frați, de a aduce pacea și liniștea printre oameni. Datoria aceasta o aveți cu deosebire voi păstori ai turmei lui Cristos, căci frații noștri săteni numai dela voi pot primi lumina cea adevărată. Faceți să înceteze lupta între frați, etc.”

„Trebuie acum voi preoți să umblați din om în om, trașei clopotele dela biserică, îmbrăcați în sfintele vestimente, luați în mână crucea și evanghelia, ca să se adune poporul și vorbiți voi, etc. etc. Iată misiunea înaltă a preotului în toate țările recunoscută în primejdie și de ministru, că nu este materială. Nu-i da preotului — nici pușcă, nici tun, nici bani — ci crucea, evanghelia, haine de liturgie, clopotele bisericii!”

Dar dle ministru! cum va putea îndeplini preotul această misiune înaltă spre binele patriei — când preotul este rupt de cătră popor și înstrăinat, depărtat de el și de interesele poporului, — aservită fiindu-i chemarea lui intereselor de partid a diferitelor guverne nestatornice. Cum va putea îndeplini preotul această misiune spre binele patriei, când același popor urăște și pe preotul ca și pe cei din guvern?

Dar să lăsăm presiunile din afară asupra preoției să privim noi de noi ca preoți, cum cultivăm dragostea între noi și popor ca să nu piară ci să se întărească și să se potențeze.

Dragostea poporului față de preot să întărește și vaza parohului crește, când parohul își vede cu zel și diligență de a face faptele preoțești și nu le neglijează — de oarece poporul nostru este un popor religios, iar când tu, fiind preot, te ocupi cu alte afaceri mai mult ca de afacerile preoțești și când te ocupi și de aceste mai rar și atunci ești grăbit — ești pripit și străin în ele, sau poate vii la slujba preoțească obosit trupește și sufletește de alte afaceri lumești, atunci poporul văzând acestea judecă și el preoția ta — și dragostea lui scade, să răcește de cătră preotul său — văzându-l nepreot.

Poporul nostru este mai deștept decât în trecut — un curent de cunoștințe nouă l-a străbătut, de când cu drumul Americii, are alte cunoștințe de lume și alte pretensiuni dela noi, pe cari noi preoții trebuie cu înțelepciune să le îndeplinim pe cele bune, iar pe cele rele tot cu înțelepciune să le delăturăm. Cum zice Dl nostru Isus Christos „Fiți înțelepți ca șerpii și blânzi ca porumbii”. Și faceți-vă tuturor toate, ca totdeauna să puteți dispune de dragostea inimii poporului ce-ți este încredințat.

Dacă ne vom îndeplini chemarea cu care suntem chemați în această biserică

constituțională și acum amenințată (sub constituțională înțeleg multe drepturi dar și datorințe) — și națională, ca adevărați preoți, atunci vaza noastră se va mări și poporul nostru se va apropia de noi, cu încrederea fiului cătră părintele său, precum a fost aceasta totdeauna la poporul nostru și în veacurile trecute și va fi și în viitor.

Legătura aceasta strânsă între popor și paroh, de încredere desăvârșită, trebuie ținută nu numai în interesul bine priceput al bisericii noastre naționale, ci și în interesul patriei, și chiar guvernele să apere preoția a fi influențată de diferitele partide în misiunea și chemarea lor deja stabilită, care este una și aceeași în toate statele — și să îngrijască, ca parohul să fie în inima poporului, pe care chemat este să-l moralizeze.

Să nu părăsim deci poporul nici odată — „să nu fim năimiți”; activitatea noastră să nu se mărginească numai la slujbe, ci să se extindă și asupra vieții sociale a poporului nostru în toate amănuntele ei, precum foarte des ne-o spune aceasta, Preabunul și Preaveneratul șef, înaltpreasfinția Sa arhiepiscopul și metropolit actual Ioan Meșianu în toate pastoralile și în toate cercurile adresate preoției.

Cel puțin odată pe lună să i-se vorbească poporului în biserică, care și așteaptă aceste, apoi la întrunirile poporale, parohul să nu lipsească cu conducerea lui cea bună, apoi la întrunirile culturale dimpreună cu el a duce și poporul său, parohienii săi având totdeauna înaintea idealul cel înalt pentru fericirea poporului său. Poporul văzându-le toate acestea la parohul său, îl înbește și stimează.

Și pentru ca să poată parohul îndeplini toate aceste datorințe impuse chemării adevărate de paroh cu bun rezultat, nu putem rămâne numai cu cunoștințele teoretice ale școlii, ale seminarului de trei ani, ci avem lipsă de o continuă perfecționare și de alte cunoștințe din școala vieții, avem lipsă de praxă spre augmentarea cunoștințelor, celorce ne lipsesc. Aceste cunoștințe le putem învăța unii din praxa altora și pentru aceea avem aceste conferințe preoțești, cari numai atunci vor ajunge rezultat intenționat de inițiatorul lor I. P. S. dl arhiepiscop și metropolit actual, când fiecare participant, pe lângă aceea că se prezintă ca ascultător, va lua și parte activă la rezolvarea temelor puse în program și hotărârile aduse va încerca ale pune în aplicare.

Pe lângă aceste declar ședința conferinței preoțești conchemată pe astăzi de deschisă, pretinzând cu tărie, ca în timpurile aceste grele, fiecare paroh să-și îndeplinească datorințele sale de paroh la o biserică constituțională și națională!

Cuvântul de deschidere a fost ascultat cu mare atențiune și la încheiere primit cu entuziastice aclamări de să trăiască la adresa președintelui.

Se constituie conferința și intră în desbaterea obiectelor puse la ordinea zilei conform programei — și cu viu interes se discută până la 12 ore, când se ridică ședința, pentru ca la 3 ore d. a. să se continue — nefiind eshaustate toate punctele din program. Preoția participă și la adunarea populară, care tocmai pe acea zi a fost conchemată în Făgăraș de cătră 50 de fruntași mireni din Țeara-Oltului, după care preoția ambelor confesiuni în frunte cu vicarul și protopopul de aci au făcut prânz comun, la care au participat și fruntașii-convocați ai întrunirii poporale, Dr. Nicolae Șerban, Dr. Șenchea și Dr. Vasu, cărora li-s'a făcut ovațiuni meritate. Conferința se continuă apoi dela 3 ore până la 6 ore d. a. când președintele dl N. Borzea, protopop, enunțând, că toate obiectele din programul conferinței s'au desbătut și mulțumind membrilor pentru interesul și diligența cu care au luat parte activă la discuțiune, încheie conferința, iar membrii ei s'au întors cătră casă edificați, întăriți și ducând cu sine bunele impresii ale acestor zile rare.

Argus.

Conferențe învățătoresști.

Convocare.

Cu convocare la ordinul P. V. Con-sistor arhiepiscopesc dto 18 Februarie a. c. Nr. 441, prin aceasta convoc la confe-rența învățătorescă, ce se va ține la 26 și 27 Aprilie a. c. st. v. în edificiul școalei noastre din *Câmpeni*, — pe toți învățătorii din ceroul conferențiar X al Abru-dului.

Programul lucrărilor:

1. Experiențele câștigate asupra noului plan de învățământ.
2. Greutățile ce întâmpinăm cu meto-dul direct la predarea l. maghiare: *Vasile Oniciu*, inv. Buninginea.
3. Raport asupra propunerii de a se introduce în școlile elementare redacta-rea unui anuar; învățătorii *Ioan Tănăsescu* și *Partenie Duca* din Zlatna.
4. Teme practice din
 - a). Limba română: Conjugarea ver-belor și timpurile principale cu desp. al III-lea.
 - b). Limba maghiară: Conversare des-pre apele mai însemnate din Ungaria cu desp. IV. și V.
 - c). Fizică: Părgia cu desp. V. VI.
 - d). Comput: Adaugarea și subtrage-rea cu numerii 1—10 cu desp. I.

Prelegătorii temelor practice se vor designa la stabilirea ordinei de zi pentru fiecare ședință. Deci toți membrii confe-renței să se prezinte bine pregătiți. Espe-riențele câștigate asupra noului plan de învățământ fiecare învățător și le va cu-prinde în scris. Notițele făcute se vor pre-zenta comisariatului konzistorial după des-chiderea ședinței.

Lucrărilor conferenței le va premerge serviciu divin împreună cu chemarea Du-hului sfânt.

Toți prietenii cauzei școlare vor fi bineveniți.

Sibiu 25 Martie 1907.

Lazar Triteanu.
comis. konz.

Din Sighișoara.

Inmormântarea fruntașului *Nicolae Regman*. — 7 Aprilie n.

Unul dintre cei mai vrednici fruntași ai comunei noastre a trecut la cele eterne. Adormitul în Domnul este *Nicolae Regman*, vrednicul tată al iubitelui nostru tinăr Dr. *Nicolae Regman*. Încă din toamna anului trecut bătrânul Regman suferea de boala, care acum și-a luat jertfa. Nu ne puteam obicinui cu cugetul de al perde dintre noi și iată în Sâmbăta Paștilor apusene cu durere primim trista veste despre moar-tea lui.

Luni a doua zi a Paștilor apusene a fost înmormântat. Prietini și cunoscuți răposatului din loc și jur în număr mare au grăbit să aducă tributul din urmă ce-lui răposat. Inteligența din loc și jur de asemeni în număr frumos a luat parte la înmormântare, dovadă stima de care se bucura bătrânul Regman.

Serviciul divin l-a săvârșit dl *Demetriu Moldovan*, protopresbiter al tractului Sighișoara și paroh în Sighișoara, azistat de parohul Ioan Muntean din Sighișoara, Gane din Ferihaz, Sas din Daneș, Gane din Galomfalău și capelanul I. Cristea din Saeș, iar răspunsurile le-au dat învățătorii din Sighișoara și Daneș. Lângă cosciugul răposatului, cand. de prof. Dr. Regman sprijinea pe iubita sa mamă și parohul Chirion Muntean din Apold pe soția sa, fca răposatului. Durerea ce au încercat-o prin pierderea iubitelui lor tată și soț, pare că-i împetrisse, de apăreau ca niște statui ale durerii.

După încheierea serviciului divin și ce-tirea deslegării prin parohul Gane din Fe-rihaz, dl protopop Dem. Moldovan rostește o pătrunzătoare cuvântare, arătând dure-rea ce o simte comuna Sighișoara prin pierderea acestui fruntaș al său, care a fost un credincios fiu al bisericii și un harnic membru al comitetului parohial, stălp puternic în împrejurările critice în cari trăim; deasemenea prietini pierd un bun prietin, cei din familia lovită de soarte un bun și cuminte tată și soț.

Mai amintesc din cuvântarea dlui protopop că răposatul s'a născut la anul 1835 în fruntașă comună românească Daneș, petrecând în fericită căsătorie cu soția sa Elena 40 ani, și având doi copii, pe Dr.

Regman și Elena, soția parohului Chirion Muntean.

Tristul cortegiu funebru în sunetul frumoaselor noastre cântări funebreale a percurat apoi străzile locuite de Sași, și a produs admirațiune și respect. Ajungând la cimiter s'au așezat osâmintele răposa-tului în groapă, și după cântarea: „In veci pomenirea lui“ cu capetele plecate și cu durerea în inimă ne-am întors la casa răposatului, unde familia ne-a servit obicinuita pomană. *V. Muntean* inv.

NOUȚĂȚI.

Pentru catedrală. La fondul cate-dralei din Sibiu a intrat ofertul benevol de 10 cor. din comuna *Ponor*, protopresb. Lupei, și anume, dela biserică 6 cor. dela Laurențiu Ciorbea, paroh și soția Maria, 4 coroane.

Pentru gimnaziul din Brad. La casa arhiepiscopescă au mai intrat pentru gimnaziul din Brad sumele următoare: Din comuna *Dupășdorf* 8 cor. 60 fileri. Din *Hetur* 13 cor. 66 fileri. Din comuna *Boița* protopresbiteratul Sibiului 111 cor., adu-nate dela următorii:

Ioan Druhora, paroh gr. or. 5 cor., Comuna *Boița* 50 cor., Petru Indrieș, no-tar 5 cor., Sabin Indrieș 2 coroane, Ioan Cloaje 5 cor., Biserica gr. or. 20 coroane, Ioan Bratilesco 3 cor., Ioan S. Halmagiu, Ioan Stoia Bobeș, Elena R. Istrate, fiecare câte 2 cor., Frangu Constantinescu 3 cor., Eugen Popescu și Ioan Bratilesco, iun. câte 1 cor., „Turnu-Roșu“, cassă de economii în *Boița* 10 cor.

Din comuna *Vaca*, protopresbiteratul Zarandului, 584 Cor. sumă la care au con-tribuit următorii: Biserica gr. ort. rata a cincia din ofertul de 2000 cor.-400 cor. Io-sif Costea, paroh, 34 cor. (a treia parte din ofertul de 100 cor.) Ioan Bărna, invă-țător 34 cor. (a treia parte din ofertul de 100 cor.) Atanasie Brana și soția 20 cor. (a cincia parte din ofertul de 100 cor.) Du-mitru Filip 20 cor. (a treia parte din ofertul de 60 cor.) Indri Ioan lui Iovu 10 cor. (a cincia parte din ofertul de 50 cor.), apoi următorii: Bărna Iova cu Șaruta 5 cor. Sofia Avram 4 cor. Nicolae Bărna I. Nicol., Petru Manea, I. Iovu, câte 3 cor. Aurelia Costea, Sofia Bărna, Virgil Bărna, Silvia Bărna, Lazar Tulea a Treji, Tanase Povovici, Nistor Cor. I. George, Iosif Indri, Ana Golda I. Adam, Avram Petru I. Dan, Petru Neaga gaj., Golda Toder I. Lăpădat, Nicolae Bărna I. Filip, fiecare câte 2 cor. Nicolae Bărna a Truchi econ. Marta Lupea, Petru Lupea, Avram Bratila, Maria Bărna, Nicolae La-zar, Nistor Bărna, Tanase Ezanu, Pascu Alexă, Bărna Toader, Nicolae Lazar, Ezan Dumitru, Lazar Tulea, majoru, Petru Golda a Chiseni, Petru Neaga I. Nicol., Avram Ion a Niculi, Ioan Iancu I. Ioan, Ioan Cor. I. Ioan, Ioan Faur I. Moise, George David, Marișcuța Avram, Ioan Ionuț, Adam Golda I. Ion, Avram Iosif I. Crăciun, fiecare câte 1 cor. și alții cu sume mai mici.

Foc mare în București. Duminecă la orele 11 din zi lumea bucureșteană a fost alarmată de știrea, că arde gara de Nord. Și într-o adevăr se aprinsese ari-a stângă a clădirii, care a și ars de tot. Aci erau așezate birourile administrației cen-trale a căilor ferate române, și adevărata pierdere e aceea, că au ars sute de mii de dosare cu acte însemnate. La fața lo-cului se adunase lume multă. La ora 1 a venit și principele Ferdinand, moșt nito-riul de tron, însoțit de principele Carol. Au rămas o oră întreagă la gară, încura-jând personalul, care se silea să localizeze focul. Pe la orele 4 focul a fost potolit.

Adunare peporală se ține Joi, în 11 Aprilie n. la orele 2 d. a. în Caransebeș. Programul: Deschiderea adunării. Dezba-terea asupra proiectului de lege al gu-vernului referitor la școlile populare. Rezoluțiune. Închiderea adunării. La adu-nare sunt chemați alegătorii și cetățenii din cercurile electorale *Caransebeș* și *Zor-lenful-mare*.

Dela poliție. Toți cei ce primesc în casele lor străini, fie și numai pe 24 ore, sunt datori să anunțe aceasta poliției, ca întrebuințarea tipăriturilor ce se dau fără taxă din partea poliției, anunțându-le apoi și plecarea din Sibiu. Ceice nu se supun acestei dispozițiuni legale, vor fi pedep-siți. Poliția din Sibiu atrage de nou aten-țiunea publicului din loc asupra acestei datorințe.

Expoziție de industrie caznică în Timișoara. La expoziția locală din Timișoara pentru arta și industria caznică se află expuse într'un pavilion separat și lu-

cruri românești de artă și industrie cas-nică, precum cămăși, ciupege, cătrînți, etc. adunate din împrejurimile Timișoarei de dle Putici și Mihuta. O foaie ungurească laudă lucrurile românești, precum și por-tul artistic al românei. Face apoi prop-unerea să se adune astfel de lucruri de mână în muzee comerciale, și să se valorize în piețele mari, mărind astfel bunăstarea po-porațiunii.

† **Ioan Comșa**, paroh în comuna Vo-ivodenii-mici, după lungi suferințe a de-cedat în 5 Aprilie n. în etate de 59 ani, aflându-se în anul 29 al preoției. A fost înmormântat Duminecă în 7 Aprilie n.

Al 104-lea. Casariatul „Reuniunii ro-mâne de înmormântare din Sibiu“, a sol-vit ajutorul statutar după răposatul mem-bru Pavel Chirilă, econom.

Acesta este al 104-lea caz de moarte în sinul Reuniunii române de înmormân-tare sibiene.

Oprirea cărților tipărite în străi-nătate. Ministrul de culte și instrucțiune publică a oprit cu începerea anului urmă-tor școlar folosirea cărților de școală ti-părite în străinătate. Această ordinațiune a produs mare amărăciune la compatrioții nostri Sași, cari se folosesc în mare parte de manuale tipărite în Germania.

† **Valeria Morariu** năș. Pop, soția preotului *Ioan Morariu* din Bogatu, după lungi și grele suferințe în etate abia de 20 ani, împărtășită fiind cu sfintele taine, și-a dat nobilul suflet Luni, în 8 Aprilie st. n. la 10 ore a. m. în mâinile Creatoru-lui. Rămășițele pământești ale defunctei se vor depune spre vecinică odihnă, as-tăzi Mercuri, în 10 Aprilie st. n. la 3 ore d. a. în cimiterul gr. or. din Sibiu, su-burbiul Iosefin.

Descoperiri arheologice. Lângă Trier s'a descoperit o lucrătoare pentru vase de lut depe timpul Romanilor. Cap-toriul precum și mai multe forme s'au gă-sit în stare bună. Continuarea săpăturilor se face din partea „Muzeului provincial de Rin“.

Împăratul Germaniei condamnă luxul, care a luat proporții mari la ofi-țerimea germană. Pentru combaterea ace-s-tuia cabinetul împăratului a trimis o notă șefilor de corpuri, atrăgându-le atențiunea asupra acestui fapt. Împăratul combate prânziurile luxoase și șampania franțuzească. Își exprimă dorința ca masa la cantinele ofițerești să nu se compună din altceva decât din zupă, pește, unt și brânză, iar ca beutură recomandă vin alb și roșu, vin spumos german; licourile sunt superflue.

Zidul Vaticanului. Zidul Vatica-nului, care a fost veacuri întregi apărăto-rul acestuia s'a surpat pe o întindere de 70 metri. Surpătura a nimicit partea cea mai frumoasă a grădinii de portocale, care era locul predilect de preumblare al Pa-pei Leo XIII.

O comoară prețioasă. Un țăran din apropierea Timișoarei a găsit în zilele tre-cute în via sa o comoară, constatătoare în unele de bronz și câteva obiecte de lux de aur. S'a început a se face săpături temeinice în acel loc.

Banchetul milionarilor și a mun-citorilor. Miliardarul Canegie a dat în zilele trecute în palatul său din New-York un banchet, cu scopul de a mijloci o a-propiere mai intimă între reprezentanții capitalului și între conducătorii muncito-rilor. Au luat parte la acel banchet vreo sută proprietari de fabrici și tot atâția muncitori de fabrică. Frumos exemplu de democratism!

Adevărata binefacere e pentru ori cine crucea duplă electro magnetică a lui Albert Müller R. B. 86967, cum aceasta în multe rânduri s'a adevărit că a avut efect de minune, chiar și acolo, unde ori ce medicamente n'au mai ajutat nimic. În deosebi s'a adevărit ca excelentă la boale de reumă, ischias, boale de inimă și sto-mac, slăbire generală, și la alte asemenea morburii, despre ce mărturisesc mulțimea de epistole recunoscătoare și pline de mul-țămiri, ce sosesc zi de zi. Între altele a preotului Romulus Gombos sună: „Cu deosebită bucurie te încunostințez, că a-paratul Dtale a avut efect excelent. Îl re-comand cu toată căldura bolnavilor. Rog trimite-mi cu posibilită grăbire încă un a-parat. Solciva infer. 17 August 1905. Ro-mulus Gombos m. p. paroh. — Cine su-fere de astmă, reumă, ischias etc. să pro-cure cât mai îngrabă acest apărăt folosi-tor. Prețul 6 coroane. Adresa: Müller Al-bert Budapest V. Vadaș u. 42/V.“

Poșta ultimă.

Din dieta ungară.

În ședința de Luni a dietei un-gare s'a continuat discuția asupra proiectului de lege școlar. A vorbit domnul deputat Dr. *Alexandru Vaida Voevod*, dela început, aproape până la încheierea ședinței. A vorbit trei ore într-una. Al doilea orator națio-nalist a fost Slovaca *Szkicsák*. În ședința de eri, Marți, oratorul na-ționalistilor a fost deputatul Dr. *Stefan C. Pop*, care asemenea a rostit o vorbire de trei ore. Au mai vor-bit eri și Românii Dr. *Iuliu Maniu* și Dr. *Aurel Vlad*, însă în altă che-stie. Astăzi se continuă discuția. Deputatul *Ugrom Gábor* va propune prelungirea ședințelor cu 1 oră, pen-tru a se împedeca obstrucțiunea depu-taților naționaliști.

Dela „Reuniunea română agri-colă Sibiiană“.

— Împărțirea semințelor. —

În ședința sa cu data de față, sub-scrisul comitet central, luând în conside-rare toate cererile intrate, a împărțit în mod gratuit între membrii în total 67½ klgr. sâmantă de trifoiu, 34½ klgr. sâmantă de napi de nutref, 28 klgr. sâmantă de luțernă și 7½ garnituri semințe de flori, și anume:

A). Sâmantă de trifoiu:

Ioan Alisie, primar, Loman, Vasile Suciu, paroh, Topărcia, Avram Păcurariu, protopresb., Mercurea, Nicolae Ivan, as-cons, Sibiu și George Coman Ursu, ec., Bradu. La fiecare câte 3 klgr. Traian Pe-trișor, paroh, Gușteriță, Petru Juga sen., paroh, Tilișca, Teodor Necșă, paroh, Bun-gard, Ioan Roman, paroh, Tălmăcel, Vale-riu Popovici, paroh, Sibiul, Vasile Reho-vean, inv. penz., Călnic, Alexandru Băr-san, inv., Rusciori, George Vasile, ec., Bradu, Ilie Iosof, paroh, Galeș, Ioan Dru-hora, paroh, Boița, Frangu Constantinescu, ec., Boița. La fiecare câte 2 klgr. Ioan Ma-rin, paroh, Râusadului, Comuna bisericeas-că Râusadului, Petru Cucuian, paroh, Lo-man, Ioan Bunea, preot, Tilișca, Nicolae Tămaș, notar, Cacova, Gerasim Cărpeni-șan, notar, Răhău, Ioan Petrișor, paroh, Alțina, Nicolae Șurian, paroh, Rusciori, Valeriu Florian, paroh, Racovița, Comuna bisericească Racovița, Constantin Sava, inv., Jina, Toma Dragomir, paroh, Porcești, Comuna bisericească Sebeșul-inf., Comuna bisericească Loman. La fiecare câte 1½ klgr. Ioan N. Floca, paroh, Răhău, I. Brati-lescu, ec., Boița, Comuna bisericească Boița, Sabin Savu, notar, Vale, Comuna politică Vale, Adam Micu, propr., Mercurea, Ioan Căndea, propr., Avrig, Ioan Alexandru, paroh, Ilimbav, Toma Doican, paroh Sebe-șul inf. La fiecare câte 1 klgr. Ioan Ma-xim, propr. Avrig, ½ klgr.

B). Sâmantă de napi de nutref.

Ioan Oțoiu, paroh, Aciuiu, Ieronim Spornic, propr. Sibiu, Ioan N. Floca pa-roh, Răhău, Nicolae Cărpenișan, paroh, Răhău, I. N. Cărpenișan, măcelar, Gârbova, N. Dobrotă, paroh, Poiana, Ioan Streulea, notar, Jina, Nic. Opris, par., Șura mare, și Ioan Nedela sen., econ., Dobârca. La fiecare câte 2 klgr. Valeriu Popoviciu, par., Sibiul, Vasile Rehovean, inv. penz., Călnic, Alexandru Bărsan, inv.șator Rus-ciori, Dumitru Băilă, inv. penz., Șura mare, Adam Micu, propr., Mercurea, Ioan Ale-xandru, paroh, Ilimbav. La fiecare câte 1½ klgr. Avram Păcurariu, protopr., Mer-curea, Constantin Sava, inv. Jina, Panfilie Prode, ec, Jina, Sabin Savu, notar, Vale, Ioan Căndea, protopresb., Avrig. La fie-care câte 1 klgr. Petru Iuga, sen., par., Tilișca, Ioan Maxim, propr., Avrig, Co-muna bisericească Sebeșul-inf., Comuna politică Vale, Toma Doican, par., Sebeșul-inf. La fiecare câte ½ klgr.

C). Sâmantă de luțernă:

George Muntean, măcelar, Mercurea, 3 klgr. Ioan Alisie, primar Loman, Vasile Dobre, paroh, Căpâlna, Ioan Dobre, inv. în Deal, Dr. Petru Șpan, prof. sem., Sibiu, Avram Păcurariu, protopresb., Mercurea. La fiecare câte 2 klgr. Ioan Bunea, pa-roh, Tilișca, Ioan Hanzu, paroh, Cacova, Gerasim Cărpenișan, notar, Răhău, Ioan Petrișor, paroh, Alțina, Adam Micu, propr., Mercurea. La fiecare câte 1½ klgr. Teo-dor Necșă, paroh Bungard, Ioan N. Floca, paroh, Răhău, Comuna bisericească Șura mare, Sabin Savu, notar, Vale, Comuna politică Vale, Ioan Nedela sen., econom, Dobârca. La fiecare câte 1 klgr.

D. Sămânță de flori:

Ioan Maxim, propr., Avrig, Ioan Alexandru, paroh, Ilimbav, Dr. P. Șpan, prof. sem., Sibiu. La fiecare câte o garnitură (20 soiuri). Teodor Necșu, paroh, Bungard, Ioan Hanzu, par., Cavova, Nic. Dobrotă, par., Poiana, Elisaveta Morariu, propriet., Săsciori, Maria Beu n. Nicoră, Apoldulrom., El. I. Dancu, propr., Săcel, Cornel Muntean, vice-notar, Cărpeneș, Roz. Stoia, inv., Veștem, Raf. Moga, vād. preot., Săsciori. La fiecare câte 1/2 garnitură (10 soiuri).

Sămânțele, împachetate și purtând numele membrilor împărtașiți, se pot lua în primire din magazinul de semințe (hala de vânzare) al „Reuniunii economice săsești”, (Piața mare), pe lângă o simplă a-deverință de primire.

Membrii împărtașiți, sunt rugați a se para la sămănat sămânța primită și a nu o amesteca cu eventuală sămânță procurată dela firme neacreditate și în fine a ne face la timpul său raport cât mai amănunțit despre modul de purcedere la cultura acestor plante, cum și despre rezultatul recoltei.

Din ședința comitetului central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”, ținută la 3 Aprilie n. 1907.

Pantaleon Lucuța, Vic. Tordășianu
prezident. secretar.

Din public.*)

Mulțămite publică.

Comitetul „Reuniunii femeilor române din comitatul Hunedoarei”, aduce călduroase mulțămite tuturor membrilor săi, precum și binevoitoarelor spriginitoare pentru obiectele țesute sau cusute, donate drept modele pentru atelierul Reuniunii dela Orăștie.

Până azi s'au primit următoarele obiecte:

1. Dela doamna Hortensia Suciu născ. Penciu din Hațeg: o mănecă de cămeșă cu cusături meștere.

2. Dela d-na Olimpia Morar din Dobra: 6 bucăți de ștergere albe din pânză fină.

3. De la d-na Sofia Gherman n. Fejér din Brad: mustre de țesături.

4. Dela d-soara Iuliana Șinca din Biscaria: un ștergar cu cusături alese.

5. Dela d-na Laura Radic din Petroșeni: o propoadă țesută cu motive foarte frumoase.

6. Dela doamna Elisabeta Rați din Petroșeni: o propoadă țesută cu motive foarte frumoase.

7. Dela d-na Elena Stanca din Petroșeni: un model de cusături meștere.

8. Dela d-na Aurelia Hosszu n. Petco din Deva: o măsură de model montat cu motive din albumul doamnei Cornescu.

9. Dela d-na Vilma Cserey n. Petco din Deva: o fugătoare țesută.

10. Dela doamna vād. Anetta Șerban din Sântuhalm: patru ștergere cu diferite motive alese.

11. Dela doamna Vilma Schuster născ. Moldovan din Deva: un model de țesături din lână.

12. Dela doamna Emilia Moldovan n. Herbay din Deva: un model de țesături din lână.

13. Dela țărancă Ana Muntean, eco-noamă din Biscaria: un fund de perină de 80 ani, 4 culmare vechi de 50—60 ani și o față de masă cu cusături vechi de 30 ani.

14. Dela d-na Elena Pop Hosszu Longin din Deva: o măsură țesută din lână.

15. Dela d-na Valentina Dr. Parasca din Hațeg: un ștergar.

16. Dela d-na Leontina Bălaș din Herțegani: o fugătoare.

17. Dela d-na Euf. Perian din Săliște: un ștergar cu alesături.

18. Dela d-soara Silvia Cosma din Crăciunești: un șorț țesut.

19. Dela dl George Moldovan din Herțegani: un ștergar cu alesături.

20. Dela d-na Ella Moldovan din Herțegani: o pânză țesută mică.

21. Dela d-na Ermina Irhaș din Herțegani: un model de perdele.

22. Dela d-na Virgilia Onea: un ștergar de părete.

23. Dela dl D. Comșa din Sibiu: Colecțiunea de țesături albe, un ștergar la icoană, o învâitoare de cap, o cialină, un chindeu de culme, fund de perină, o merindeață, 2 chindeu de culme.

24. Dela doamna Dr. Erdélyi din Orăștie: model vechi de cătrînță.

25. Dela d-na Lucreția Pop din Ormindea: o merindeață, un ștergar, acoperitoare de pâne, un servetel țesut.

26. Dela doamna Eugenia Drăgan din Băița: o măsură țesută pentru cafea.

Elena Pop Hosszu-Longin m. p.
prezidentă.

Dionisiu Ardelean m. p.
secretar.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta Redacțiunea nu primește răspunderea.

Nr. 442—1907.

[89] 1—3

Publicare de licitație.

Prin aceasta se publică cumcă în 22 Aprilie 1907 la 3 1/2 ore d. a. se va ținea licitațiune publică în cancelaria comunală din Sadu pentru vânzarea la 6319 m³ lemne de foc de fag, și 1294 m³ lemne de foc din crace, prețuite de experți, aflătoare în tăeturile de pădure a comunei Sadu de pe anul 1906 și 1907 din „Valea Plaiului” la o depărtare de 5 km. de comuna Sadu.

Prețul de strigare este de 6836 cor. 60 fil.

Vadiu de 684 cor.

Oferte în scris, provăzute cu vadiu încă se primesc; iar oferte ulterioare nu se vor lua în conziderare.

Condițiunile de licitare se pot vedea la Primăria comunală din Sadu și la curatoratul din pădure din Nagy-Talmács.

Sadu, la 5 Aprilie 1907.

Primăria comunală.

Nu numai cetit

dar și probat trebuie

săpunul din lapte de crin
— Steckenpferd —

dovedit de bun, medicinal, de Bergmann & Co., Drezda și Teschen a/E (mai nainte săpun din lapte de crin al lui Bergmann, marca 2 băieși), dacă dorește oarecine să aibă teint alb și liber de pistrii, cum și o culoare delicată a feții.

Se află de vânzare cu 80 fil. în Sibiu la farmacia „la urs” (piața mică), farmacia E. Rummel, str. turnului, C. Müller, piața mare, drogeria Carl Morscher, str. cisdădiei, I. B. Misselbacher sen., piața mare, G. Meltzer str. cisdădiei și gusteriții, piațamică prima fabrică transilv. de luminări de stearin (str. cisdădiei), 82 52—52 Carol Arz (str. cisdădiei), cum și în Sighișoara la farmacistul W. Lingner, I. B. Misselbacher.

Biblioteca

„Reuniunii române de agricultură din comit. Sibiu”.

La librăria arhidiecezană din Sibiu, se află de vânzare următoarele cărți:

Nr. 1. Ținerea vitelor, de E. Brote K—24	
2. Trifoiul, de Eugen Brote . . . —24	
3. Prăsirea pomilor, de D. Comșa . . —24	
4. Legea veterinară, de învățătorul Muntean —80	
5. Insoțirile de credit (Raiffeisen), de Dr. Aurel Brote . . 1-60	
6. Cartea stuparilor săteni, de Romul Simu —70	
7. Statutele tovărășiilor agricole . . —	
8. Statutele însoțirilor de credit (Raiffeisen) —	
9. Povețe pentru stăpîirea gândacilor de Maiu —10	
10. Darea pe vinuri și favorurile (înlesnirile), ce le face legea în privința ei proprietarilor de vii —	
11. Povețe pentru apărarea împotriva gândacilor, cari sfredelesc mugurii —10	
12. Scurtă povățuire la stăpîirea șoarecilor de câmp —10	
13. Cum să îmblătim orzul de bere . . —18	

Biblioteca religioasă

— a „Telegrafului Român” —

Sfinții:

1. Vasile cel mare 20 fil.	
2. Marele Mucenic George . 30 „	
3. Apostolii Petru și Pavel . 30 „	
4. Marele Mucenic Dimitrie și Sfinții Marii Împărați Constantin și Elena 30 „	

Ediție populară, alcătuită după „Viața Sfinților”, tipărită în București la 1835, de Simion Popescu, protopresbiter. Sibiu 1906. Tiparul TIPOGRAFIEI ARHIDIECEZANE, de unde se pot procura.

Cea mai renumită bere

din

fabrica de bere alui Anton Dreher A. G.

în Kőbánya (Streinbruch)

se recomandă cu înzistență P. T. Public.

Se poate procura în cele mai bune prăvălii.

Depositul principal se află la

M. Samuel Rubinstein,

[76] 10—

Sibiu — Nagyszeben.

A eșit de sub tipariu în Tipografia arhidiecezană:

APOSTOLUL

— cu litere latine —

cu binecuvântarea I. P. S. Domn Ioan Metianu, arhiepiscop și metropolit și se află de vânzare la **Tipografia și Librăria arhidiecezană în Sibiu** cu prețurile: broșat **7 cor.**, legat în pânză neagră **9-50 cor.**, ediție de lux broșat **8 cor.**, legat după cum se comandă.

Prin **Librăria arhidiecezană** din Sibiu se pot procura icoane cu

Ingroparea Domnului (Aer)

Mărima 56/68 cm, simple 21 coroane, fine 27-40 cor., foarte fine 39-20 cor.

Mărima 63/79 cm, simple 27-40 cor., fine 39-20 cor., foarte fine 48-40 cor.

Mărima 74/100 cm, simple 39-20 cor., fine 48-40 cor., foarte fine 70 cor.

Mărima 82/120 cm, simple 48-40 cor., fine 70 cor., foarte fine 98 cor.

Mărima 110/140 cm, simple 67-20 cor., fine 89-60 cor., foarte fine 117-60 cor.

Efectuirea se poate face în 25 zile.

Gata se află pictate pe mătăsă: mărima 72/114 cm 128-80 cor.; 72/100 cm 90 cor.; 55/68 cm 50 cor.; pe jumătate mătăsă 72/100 cm 86 cor.; pe pânză 82/110 cm 80 coroane.

La **Librăria Tipografiei arhidiecezane** din Sibiu se află de vânzare:

Ciaslov (orologion)

tipărit cu litere străbune, cu binecuvântarea Înaltpreasfântiei Sale Domnului **Ioan Metianu**, arhiepiscop al bisericii ortodoxe române din Transilvania și Metropolit al Românilor din Ungaria și Transilvania.

Tabela de materii: Polunoșnița de toate zilele. — Polunoșnița Sămbetei. — Rânduiala Utreniei — Ciasul dintâiu, al doilea și al șeselea. — Rânduiala Obedniței. — Ciasul al nouălea. — Rânduiala Vecerniei. — Pavcernița cea mică și cea mare. — Slujba sfintei cuminecturi. — Cinstitul Paraclis. — Rugăciunile de masă. — Troparele și Condacele Triodului și ale Penticostariului. — Troparele învierii, Bogorodicienele și ipacoi la cele 8 glasuri. — Troparele morților. — Troparele preste săptămână. — Troparele și Condacele sfinților de obște după rânduiala Sinaxariului. — Bogorodicienele troparelor ce se cântă peste tot anul la Vecernie și la Utrenie. — Sinaxariul pe toate lunile. — Păschălia, care cuprinde 16 rubrici cu datele respective, începând cu anul 1901 până inclusive 1952. — Explicare despre rubricile Păschăliei și folosirea acelor. — Insemnarea cum se cetesc Evangheliile Voscesnelor dela Dumineca întâia după Rusali, a tuturor sfinților, până la a cincina Duminecă din Postul mare, preste toți anii.

Format octav, 397 pag. Prețul: broșat **2 cor.**, legat în pânză **2 cor. 40 fil.**, legat în piele roșie cu copcii **4 cor.**